

Beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer

Olsen, Jakob Vesterlund

Publication date:
2015

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Olsen, J. V., (2015). *Beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer*, 4 s., apr. 17, 2015. IFRO Udredning Nr. 2015/42

IFRO Udredning

Beregning af støttesats for dyretilskud
til bevaring af truede racer

Jakob Vesterlund Olsen

IFRO Udredning 2015 / 42

Beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer

Forfattere: Jakob Vesterlund Olsen

Udarbejdet for NaturErhvervstyrelsen i henhold til aftale mellem Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forskningsbaseret myndighedsberedskab.

Udgivet december 2015 (fremsendt april 2015)

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

1 Introduktion

1.1. Opdrag

Der er en række husdyrracer indenfor flere forskellige arter af husdyr, som er truede i Danmark, da de ikke længere bruges indenfor produktionslandbruget. Det er racer, som var meget benyttede i landbruget tidligere. I flere tilfælde betyder det, at der er krydset andre racer ind i de oprindelige racer. Der er et ønske om at bevare de gamle danske husdyrracer, hvilket kan støttes med offentligt tilskud. Denne form for støtte skal ligge inden for EU-lovgivningens rammer for statsstøtte og skal derfor vurderes og kontrolleres af EU-kommissionen.

Naturerhvervsstyrelsen (NAER) ønsker en beregning af det produktionsøkonomiske tab ved hold af truede husdyrracer, som dermed skal kompenseres ved støtte for at opretholde det produktionsøkonomiske grundlag for en bestand i Danmark. Dyretilskuddet er således en kompensation til ejerne af bevaringsværdige racer for de ekstraomkostninger og de indtægtstab sammenholdt med et normalt husdyrhold, der følger af at holde truede racer under anvendelse af god landbrugspraksis. Af bestillingen af udredningsopgaven fremgår, at der skal redegøres for den beregningsmetode, der er anvendt ved fastsættelsen af støttebeløbet, og der skal anføres indkomsttab, ekstraomkostninger og mulige transaktionsomkostninger.

1.2. Baggrund

Der eksisterer i dag en støtteordning til truede husdyrracer, men ordningen er udløbet og skal re-notificeres i EU-kommissionen. Da der er tale om en re-notifikation skal beregningerne laves ud fra samme metode, som den oprindelige støtteordning er beregnet efter.

Den anvendte metode i beregningsgrundlaget for den oprindelige ordning er baseret på indtægts- og omkostningsforskelle på malkekvæg for de truede husdyrracer i forhold til racer brugt i produktionslandbruget i dag. Hvis produktionslandbrugene med mælkeproduktion giver underskud på lang sigt, så er det ikke tilstrækkeligt, at beregne støtten til de truede husdyrracer som differencen i produktionsøkonomien op til de almindelige produktionsdyr. Omvendt, hvis der er en profit ved at den generelle mælkeproduktion, så vil der ved anvendelse af denne metode også være en profit ved hold af truede husdyrracer. Dette vurderes dog nødvendigt, da man har mulighed for at have almindelige produktionsdyr i stedet for en besætning med truede husdyr.

For husdyr, hvor indtægten er baseret på salg af kød (f.eks. svin) er forudsætningerne for beregningerne mere usikre. Salget af dette kød sælges i gårdbutikslignende markedsforhold, hvor prisen på varen svinger fra producent til producent. Dette kan være forklaringen på, at metoden til beregning af den maksimale støtte tager udgangspunkt i mælkeproduktionen og derfra bliver omregnet til andre husdyrarter efter nitratdirektivets beregningsmetoder til beregning af dyreenheder (DE). I den udløbne ordning har det dermed været tilladt at støtte andre husdyrarter med samme støttesats pr. DE, som tillades til malkekvæg. Det vurderes, at denne metode kan sikre et støtteniveau, som er højt nok til at bevare andre truede husdyrarter. Det er både tilladt og muligt efterfølgende at reducere støttesatserne til de enkelte husdyrarter, hvis støtteniveauet vurderes for højt.

1.3. Dyreenheder

Dyreenhedsbegrebet og forudsætningerne i beregningen af antal dyreenheder stammer fra Nitratdirektivet, som er udmøntet i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (Miljøministeriet, 2014). I Tabel 1er omregningsfaktorerne fra antal dyr til antal dyreenheder for de relevante arter og racer præsenteret.

Tabel 1. Antal dyr pr. dyreenhed inkl. opdræt / afkom

	Dyr pr. DE
Den Jyske Hest	1,9
Frederiksborghesten	2,3
Knabstrupperhesten	2,3
Rød Dansk Malkerace anno 1970, årskøer med opdræt	0,76
Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965, årskøer med opdræt	0,79
Dansk Korthorn, årskøer med opdræt	0,78
Jysk kvæg, årskøer med opdræt	0,78
Ø-kvæg/Agersø-kvæg, årskøer med opdræt	0,78
Sortbroget Landrace Svin, årssøer med slagtesvin	1,40
Dansk Landrace Svin anno 1970, årssøer med slagtesvin	1,40
Dansk Landfår, moderdyr	7
Hvidhovedet Marskfår, moderdyr	7
Dansk Landraceged, moderdyr	7

Hesteracerne er indplaceret efter vægt. Kvægracerne er beregnet efter seneste opgjorte mælkeydelse (Sørensen & Nielsen, 2015) og inkluderer et styk opdræt pr. årsko. Tyrekalvene fra de truede husdyrracer er ikke inkluderet i DE-beregningen. For svin er det forudsat, at smågrise og slagtesvin opfedes på gården, så ved beregningen af dyreenheder for svin (søer) er slagtesvinene medtaget. Det er kun soen, som kan modtage dyretilskud, men slagtesvinene beslaglægger også ressourcer. Det kan endvidere retfærdiggøres, da produktionsøkonomien ved kødproduktion for truede svineracer er ringere end ved moderne produktionsdyr (Sørensen & Nielsen, 2015). Produktionsøkonomiske nøgletal for slagtesvin af racen Sortbroget Landracesvin fremgår af DCA-rapport nr. 54 side 24 (Sørensen & Nielsen, 2015).

1.4. Beregning

Beregningen tager udgangspunkt i SEGES' budgetkalkuler for malkekvæg for stor race inkl. opdræt (SEGES, 2015). Baseret på denne beregnes forskelle i indtægter og omkostninger for produktion af mælk med moderne racer i forhold til de truede husdyrracer, hvorpå der findes ydelsesregistreringer. Indtægts- og omkostningsforskelle i malkekvægbruget opgøres som tabt bruttoavance (mælkeindtægter minus foderomkostninger). Det relevante alternativ i denne sammenhæng er racen Dansk Holstein (en af de store racer), da det er langt den mest udbredte malkekorace, som benyttes i produktionslandbruget i dag, og den udgør således ca. 70 procent af de ydelseskontrollerede køer. Metoden baseret på bruttoavance benyttes, da denne metode oprindeligt var benyttet i forbindelse med EU-notificeringen af støttebeløbene¹.

I beregningerne forudsættes, at alle andre poster end mælkeindtægten og foderomkostningerne er de samme for de moderne racer, som de er for de truede husdyrracer. Dvs. at alle kapacitets- og kapitalomkostningerne forudsættes at være de samme, ligesom der ikke antages at være forskel på avls- og diverse omkostninger.

¹ Resultaterne fra opgørelsen baseret på bruttoavance vurderes i det konkrete tilfælde at ligge tæt op ad de resultater, som man vil få, hvis man lavede en kalkule med en foderplan, som var tilpasset de truede husdyrracer og deres foderniveau, og på baggrund af disse havde beregnet forskellen i mælkeindtægten og foderomkostningerne mellem de to kalkuler. Hvis ydelsesniveauet for de truede husdyrracer havde været markant lavere ville resultaterne ikke have været konsistente mellem de to metoder.

Det vurderes, at være en grov antagelse, at der ikke er forskel på avlsmkostningerne, besætningsværdien og tilvækstværdien, men afgrænsningen er foretaget af mangel på valide data om indtægter og omkostninger for disse poster for truede husdyrracer. Der er således ikke i beregningerne beregnet transaktionsomkostninger, som adskiller sig mellem moderne produktionsracer og truede husdyrracer.

1.5. Forudsætninger

Produktionsøkonomiske forudsætninger for de moderne malkekvægsracer stammer fra Budgetkalkuler 2015. Dog er priser og den gennemsnitlige ydelse erstattet med relevante forudsætninger. Det gennemsnitlige ydelsesniveau for Dansk Holstein er opgjort af RYK (2015) til 10.225 kg mælk pr. årsko. Der er taget udgangspunkt i et prisniveau på mælk på 2,81 kr. pr. kg standardmælk, som er den gennemsnitlige mælkepris for perioden 2012 til 2014. De anvendte foderpriser korresponderer med en bygpris på 115 kr. pr. hkg. Den gennemsnitlige foderomkostning pr. kg mælk under disse forudsætninger er 1,36 kr. pr. kg mælk.

2 Resultater

Bruttoavancen med forudsætninger præsenteret i afsnit 1.5 er 1,45 kr. pr. kg mælk. Differencen i den producerede mængde mælk er:

- For Rød Dansk Malkerace anno 1970 på 3.556 kg mælk
- For Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965 på 4.238 kg mælk
- For Jysk Kvæg på 3.958 kg mælk

Der eksisterer ikke valide data på ydelsen for Dansk Korthorn og Ø-kvæg/Agersø-kvæg, hvorfor den gennemsnitlige ydelse fra de andre truede malkeracer benyttes i opgørelsen af det maksimale støttebeløb for disse racer. Den gennemsnitlige ydelse benyttes også som referencegrundlag for beregning af støtte til andre husdyrarter. Det maksimale støttebeløb pr. DE er opgjort i tabel 2.

Tabel 2. Maksimalt støttebeløb pr. DE for truede racer

	Støttebeløb pr. DE	
Den Jyske Hest	4.418	kr.
Frederiksborghesten	4.418	kr.
Knabstrupperhesten	4.418	kr.
Rød Dansk Malkerace anno 1970	3.914	kr.
Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965	4.871	kr.
Dansk Korthorn	4.418	kr.
Jysk kvæg	4.468	kr.
Ø-kvæg/Agersø-kvæg	4.418	kr.
Sortbroget Landrace Svin	4.418	kr.
Dansk Landrace Svin anno 1970	4.418	kr.
Dansk Landfår	4.418	kr.
Hvidhovedet Marskfår	4.418	kr.
Dansk Landraceged	4.418	kr.

Som det fremgår af Tabel 2 er støttebeløbene på maksimalt 4.871 kr. (svarende til ca. 654 EUR) for Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965, hvilket er over det generelt gældende maksimumbeløb på 200 EUR. Under hensyn til særlige omstændigheder kan maksimumbeløbet forhøjes ved behørig begrundelse. For at sikre en tilstrækkelig bestand af dyr indenfor hver af de truede racer er det nødvendigt med så høje støttebeløb, da den produktionsøkonomiske forskel mellem produktionsracerne og de truede racer er stor. Beløbet er så højt på grund af det høje danske ydelsesniveau i malkekvægsbesætningerne.

Notificeringen, som udløb ved indgangen til 2015, havde et maksimalt støttebeløb på 3.000 kr. pr. DE, hvilket er under de beregnede ekstraomkostninger og indtægtstab, som beregnet i dette notat og gengivet i Tabel 2. Opretholdes støtteniveauet i re-notifikationen betyder det ændrede støttebeløb pr. dyr, da beregningen af DE baserer sig på de gældende regler fra Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.. Støttebeløbene pr. dyr er præsenteret i Tabel 3.

Tabel 3. Støttebeløb pr. dyr for truede racer med opretholdelse af hidtidigt loft

	Støttebeløb pr. dyr	
Den Jyske Hest	1.579	kr.
Frederiksborghesten	1.304	kr.
Knabstrupperhesten	1.304	kr.
Rød Dansk Malkerace anno 1970	3.956	kr.
Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965	3.789	kr.
Dansk Korthorn	3.866	kr.
Jysk kvæg	3.857	kr.
Ø-kvæg/Agersø-kvæg	3.866	kr.
Sortbroget Landrace Svin	2.142	kr.
Dansk Landrace Svin anno 1970	2.142	kr.
Dansk Landfår	429	kr.
Hvidhovedet Marskfår	429	kr.
Dansk Landraceged	429	kr.

3 Referencer

- Miljøministeriet. (2014). Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. *BEK nr 853 af 30/06/2014*.
- RYK. (2015). Rekordhøj ydelsesstigning i kontrolåret 13-14. In K. F. Marstal (Ed.). Landbrugsinfo: SEGES.
- SEGES. (2015). Budgetkalkuler, Malkekøer st. race inkl. opdræt. www.Farmtalonline.dk; SEGES P/S.
- Sørensen, L. H., & Nielsen, V. H. (2015). Danske Husdyrgenetiske Ressourcer *DCA rapport* (Vol. 054): DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Aarhus Universitet.